

može, kak bodemo napravili? Izvolimo pravega krščanskega moža, ne pa „nemčurja“. Naj se nemčurški stol obrne! — S tem vprašanjem se je obrnil župnik na Ženca, ki je odgovoril: No, tedaj pa naj bo tam le Honsa Pejovski. — Župnik: Kaj pa, ko bi Grosek bil? On je bolj nemščine navajen... Lej ga lej, gospoda župnika, kako sam priznava, da je nemščina res dobra! Res je bil Grosek železniški čuvaj in pridobil si je znanje nekaj nemščine ter pobiranje nemškega penziona. Vprašamo Vas torej, g. župnik, kateri župan je boljši, tisti ki ne zna ali tisti ki zna nemško. Vprašamo tudi ekscelencno knez in škofa, ali je župnik Kozel k temu poklican, da dela v naši mili Ločki dolini nemir? Kot duhovnik bi moral vendar mir delati in za vero krščansko skrbeti; opominjamo Vas torej g. župnik, bodite mirni, ako hočete pri nas z dobro izhajati. Tudi ti Grosek bodi v tvoji zbelovski gorici miren in premišljuje, kaj tvoj sosed in njegova hčerka Grill dela; naj ti župnik pomaga, da se vse zakrije. V naši Ločki dolini ne bode zmagala nikdar klerikalna stranka, kajti svet gre naprej in ne nazaj! Može.

Sv. Barbara v Haložah. Dragi čitatelji „Štajerca“, res moramo gledati v bodočnost in premišljevati, zakaj dandanes vera peša; zato ker se nekateri duhovniki bolj trudijo za občinske, deželne in državne volitve, kakor za svoj vzvišeni poklic, katerega imajo kot namestniki Kristus: Odrsenika neumirajočih duš. Tukaj jim ni nobena pot pretežavna, nobeno blato preveliko, da le svoj cilj pri volitvah dosežejo. Naš g. župnik Vogrin je celo sedaj že v tretji obč. odbor prišel po svoji nevtrudljivi agitaciji, a za izveličanje njemu izročeni župljanov mu je deveta briga. Glej slučaje dušnega dana pastirstva: Ob božičnih praznikih je prišel nekdanji cerkveni ključar podružnice sv. Elizabete Martin Emeršič v delavnico ob 1/2 10. uri predpoldan dobro 3/4 ure daleč v župnišče ter prosil g. župnika za spoved in sv. zakramente za umirajoče; ali župnik ni hotel iti par minut daleč v cerkev, da bi bil svojo dolžnost storil, temveč mu je rekel: Vi še ne bodele sedaj umrli, le idite domu; in res je šel starček pri 75-ih letih več ko eno uro daleč hoda ter je drugi dan umrl brez sakramentov za umirajoče. Po smrti pa mu ni hotel jame blagosloviti poprej ko drugi dan, ko so prinesli drugega mrliča v sprevedu na pokopališče, pri katerem je lepe denarje zaslužil. Za denarje gledate, a za izveličanje duš ne skrbite! Ali je to lepo od Vas, kadar se kam na sprehod peljate, da morate pred seboj v kočiji imeti svojo po Vaših mislih lepo Liziko, kot nekako zrcalo Vašega res napuhnjenega obraza? Kolikokrat ste čitali, da bi bil Sin Božji se kam vozil in bi bil imel kuharico pred seboj, kakor ravno Vi, ki s tem polnjujete poštene farane; ne čudimo se res, da vera peša že radi mladine, katera se pohujša; njo raje pustite v župnišču, naj raje prašiče češe ali snaži. Kristus je rekel: Gorje svetu zavoljo pohujšanja! Ali ne čitate? Naj sveti Vaša luč pred ljudmi! Ali imate od knezoškofa naročeno, take izgleda kot dašni pastir faranom dajati? Res velikanski odgovor na drugem svetu za Vas! Vsevidel.

Sv. Barbara v Haložah. (Krvava volitev). Dne 11./1. 1912 so se vršile volitve v obč. odbor v sobi predstojnika g. Franca Kreinc. Pri tej volitvi so se volilci omamljeni po sladki vinski kapljici tako sprejeli v sosedni sobi, da je prišlo med pos. M. Žumbarjom in pos. Antonom Žuranom, nač. cerkv. konk. odb. do prepira in je pri tem Žuran udaril s palico po glavi Žumbara. A takoj mu je Žumbar vrnil s krepko zausnico, da mu je pri tem odletel klobuk daleč v stran. Za spravnega sodnika je bil takoj imenovan pričujoči predstojnik občine Gradiša g. Žuran, in ker še ta ni mogel stranke pomiriti, je predstojnik g. Kreinc šele spravljal po volitvi stranke v mirni položaj. Volitve so izpadle za novi odbor precej pravilno, ako ravno se je od klerikalne stranke vršila velikanska agitacija, vreči stari odbor popolnoma ob tla. V odbor je prišlo 8 naprednjakov in 4 klerikalcev, med temi g. župnik Vogrin in naprednjak g. baron Kübeck. Živijo napredna stranka!

Mirno tukaj so volili v sosedni sobi pa se bili, krik in vpitje se razlega,

da je seglo tja do brega — Klerikalcev črni vir, to je hujše kak hudir!

Diš. vi. ag.

Hrastnik. (Od mrtvih je vstal). Pretečeni teden je šla od ust do ust govorica: K. Mastnak je umrl. Povemo, da on še ni umrl, kajti še krepko diha. Marsikaterega klerikalnega „backa“ je že opral in ga še bo!

Polenšak. Dragi „Štajerc“, naš župnik res je bujši, kakor ga ti popisuješ. Dne 10. prosinca prinesla je neka botra novorojenega otroka h krsti Župnik pa ni hotel otroka krstiti, ako ravno je zakonski; rekel je, da naj botra otroka drugi dan prinese, češ da danes ne more v cerkev, kjer je mežnar Benkov Tone cerkev zaklenil in se s ključki odpeljal v mlin. Nato je nesla botra otroka k sv. Lenartu niže Ptuja in so ga tam g. župnik krstili. Tako upravlja župnik Podplatnik svojo službo! Pa še nekaj: V nedeljo je Podplatnik nas „štajercijance“ raz prižnice napadal z besedami: Štajercijanci, vi ste največji lažnjivci, to so tisti, ki „Štajerca“ čitajo in ga imajo! S temi besedami je bila pridiga sklenjena. Kaj porečete, g. urednik, k temu? Ako nismo v „Štajercu“ resnice pisali, zakaj nas župnik ne toži? Farani.

Zahtevajte

pri Vašem trgovcu ne enostavno
kocke za govejo juho, marveč izrečno

MAGGI JEVE

kocke

za govejo juho

5

kajti to so
najboljše!

Edino pristne
z imenom Maggi in varstveno znamko
križeva zvezda!

Kje imate oči?

Slovenski učitelji so pravzaprav čudni ljudje. Po našem mnenju so preveč navajeni slepe porokščine pred „narodnimi voditelji“. Ne govorimo o tistih učiteljih, ki poljubujejo kaplanu roko in v katerih živi še konkordatski duh. Tudi o tistih učiteljih ne govorimo, katerih karjera gre brez ozira na žensko čast skozi farovž. Govorimo o „liberalnih“ učiteljih, katerih svobodomiselnost vskipi v trenutkih navdušenja čez rob kozarca. Ti ljudje so čudni! Mi jim gotovo ne zamerimo, da so „narodni“, kajti ta idealizem jim zamore izginiti šele v par desetletjih stradanja. Ali tudi „narodnim“ ljudem ne

bi smela biti logika španska vas. Klerikalni „človek“ s svojo umetnim potom zadušeno inteligenco seveda si bode dal i prst odrezati, ako mu bode ta ali oni črnosuknež rekel, da je to za dosego nebeškega kraljestva neobhodno potrebno. Ali učitelj spada vendar med inteligenco, njemu ne sme biti politika le fanatična „vera“, on mora biti somišljenik. Učitelj torej ne sme pasti nikdar tako globoko, da bi slepo sledil oktroiranemu „mnenju“ tega ali onega časnika ali v politiki ravno modernega advokata... In vendar storijo to slovenski učitelji! Dokaz temu njih stališče gledè obstrukcije v štajerskem deželnem zboru. Danes prizna vse, kar ni ravno prvaško-klerikalnega, da je ta obstrukcija velikanska gospodarska škoda, ne samo za posamezne stanove, marveč tudi za ljudstvo v celoti. Ko je ta brezvestna obstrukcija zapričela, pristopil pa ji je tudi naivni dr. Kukovec, katerega vedenje je najboljša satira na politično delovanje sploh. Takrat bi morali slovenski učitelji že nastopiti in Kukovca v imenu naroda ter v imenu narodnjaštva na trezno pot spraviti. To so zamudili. Zdaj je prišel Kukovec s pomočjo raznih brc, ki jih je njegova stranka dobila, slučajno sam na to pot. In zdaj — molčijo učitelji tudi! Molčijo in čakajo, da bi jim nemški kolege golobe spekli, ki bi potem tudi njim v usta sfrčali. Taka pasivna vloga v tako resnem trenutku je dokaz naravnost neverjetne slabosti. Razumemo sicer, da učitelju na deželi ni na rožicah postljano in da pride šele daleč za farovško kuharico. Ali nekaj energiji bi moral ta stan vendar pokazati, zlasti zato, kjer končno šolske oblasti niso vse v rokah črnih mamelukov. Nemškonacionalni učitelji so deloma celo nekaki štrajk vpeljali; izstopili so namreč iz vseh društev, dokler se jim njih zahteve ne uresniči. Slovenski učitelji bi imeli mnogo več povoda, da bi to storili. Kajti nemški poslanci ne ovirajo delovanja deželnega zbora, pač pa slovenski. Zakaj ne rabijo slovenski učitelji te represalije? Zakaj ne izstopajo iz društev? Zakaj ne pokažejo svoje moči? Zakaj ne sklicujejo shode? Zakaj ne povejo ljudstvu resnico?... Ujemo, da je neprijetno, enkrat za obstrukcijo in potem proti nje govoriti. Ali kaj ne stori človek vse za kosček kruha in končno se ne sme delati odgovorne slovenske učitelje za Kukovo nezmožnost. Naše mnenje je torej: Vsled obstrukcije trpi vse ljudstvo; a obstrukcija pokopala je tudi opravičene nade učiteljstva; zato bi moralo to učiteljstvo enkrat odločno nastopiti in ljudstvu škodljivost klerikalizma dokazati... Nismo napisali teh vrstic iz agitatoričnega namena. Kajti med čudnimi temi idealisti iščeš zamajn pameti. Hoteli smo le povedati, da so si slovenski učitelji svoje usode sami krivi. To je pribito! Zaradi nas pa ti gospodje lahko tudi zanaprej molčijo. Le druge naj ne delajo odgovorne za svojo lenobo! Bodočnosti nima narod, katerega učitelji so berači, to je najresnejša narodna politika! Radovedni smo, kedaj bodejo slovenski učitelji pokazali svojo moč!

Novice.

Predpustni časi so zopet dospeli in z njimi

Imenovanja.

Naša slika kaže na levi strani Mariusa grofa Attems, ki je bil ravnokar imenovan za cesarskega namestnika v Dalmaciji. Pred njim je izvrševal namestniško službo pl. Nardelli. Na desni strani slike pa vidimo voditelja slovenskih klerikalcev, dra. Ivana Šusteršič. Kakor smo že poročali, odstopil je dosedanj deželni glavar kranjski, dvorni svetnik Šuklje; bil je sicer klerikalec, ali vsem brezobzirnim klerikalnim nasiljem vendar ni hotel pomagati. Zdaj je imenovan za deželnega glavarja na Kranjskem advokat dr. Šusteršič. Njegove lastnosti so ravno tako znane, kakor njegova brezobzirnost. Imenovanje dra. Šusteršiča gotovo ne bode utrdilo zaupanje do objektivne deželne uprave. Sicer je dr. Šusteršič mislil minister postati in edino iz tega vzroka je zapričel tudi obstrukcijsko politiko v državnem zboru. No, zdaj je zadovoljen z mestom deželnega glavarja. Klerikalci so s tem izgubili najhujšega političnega agitatorja, kar je naposled tudi dobiček za razvoj na Kranjskem.

Marius Graf Attems
Statthalter von Dalmatien.

Dr. Ivan Šusteršič
Landeshauptmann von Krain.

nastopati, ker se je do takrat že ogenj pogasil. Tudi je došlo 7 drugih požarnih bramb. Zaradi mrazu je voda v ceveh zmrznila. En požarnik je bil hudo ranjen. Gasilci so preprečili, da se ni ogenj tudi na skladišča razširil, kjer se nahaja tudi mnogo špirta in petroleja. Škoda je prav velika, ali krita je z zavarovanjem.

Smrt pijanca. Vžitkar Jakob Golob iz Sobe pri Konjicah je hudo popaval. Ko je imel že dosti, šel je še v Ajdnikovo krčmo v Podpeču in je spil tam en liter žganja. Potem je v hlevu zaspal. Čez dve uri našli so ga tam mrtvega. Golob je šele pred enim mesecem s fanti stavil, da izpije nakrat en liter žganja. Takrat je tudi stavo dobil, ali obol el je vsled popivanja. Nesrečnež bil je šele 27 let star.

Požar. Löwenthalov mlin pri zgornji sv. Kunoti je popolnoma pogorel. Škoda je za 14.000 K. Pridni sosedji so ogenj vstavili; drugače bi tudi žaga zgorela. Težko se je občutilo pomanjkanje požarne brambe.

Rudarske nesreče. Rudar Franc Jeran v Trbovljah padel je 5 metrov globoko in si pridobil smrtonosne rane. — Istotako hudo poškodovan je bil delavec Lovrenc Romšek, pod katerem se je pri delu zemlja udrla. — Delavcu Francu Peškar pa je odletela sekira iz štila in ga na kolenu hudo poškodovala. Vse tri so pripeljali v rudniško bolnico.

Surovost. V Storeh je nagajal delavec Hrušovar dekli Mariji Seničar. Ko ga je ta opsovala, vrgel jo je iz sobe. Pri temu si je roko zlomila.

Pokvarjeni sin je Štefan Lozak v konjiški okolici. Zadržnič je svojega očeta v prepiru napadel in s kamenjem ranil.

Iz Koroškega.

Deželni zbor koroški je pričel s svojim zasedanjem. Zaradi pomanjkanja prostora prinesli bodemo poročilo v prihodnji številki.

Po celem Koroškem so pričeli kranjski in štajerski prvaki svoje hujskajoče časopise trošiti. Na ta način hočejo „tužni Korotan“ rešiti. Doslej je „reševal“ slovenske Korošce le klerikalni listič „Š-Mir“, katerega neborvpajoča lažljivost pa je narodnjaškemu gibanju bolj škodovala nego koristila. Zdaj pa prihajajo tudi drugi prvaški listi tja in hočejo si po Koroškem kalinov naloviti. Prijatelji, ali veste, zakaj vse to? V prvi vrsti zato, ker si je naš „Štajerc“ na Koroškem že toliko prijateljev pridobil, ker ima z vsakim dnevom več naročnikov in somišljenikov. Tega se prvaki bojijo, ker dobro vedo, da „Štajerc“ nikdar ne bode širil narodnjaške hujskarije, da nikdar ne bode koroške dežele sramotil, kakor dela ta orglar Grafenauer, da nikdar ne bode resnice zasijal. Pravega miru, medsebojnega gospodarskega dela Nemcev in Slovencev na Koroškem se prvaki bojijo, ker ti ljudje znajo le v kalnem ribariti in njih cilj je gonja proti nemštvu. ... Mi se prvaških vsiljivih listov na Koroškem ne bojimo, kajti koroško ljudstvo je pre pametno in pretrezno, da bi se dalo od farskih petelinov iz Kranjske farbat. Koroško ljudstvo noče in ne bode nikdar hotelo kranjskih razmer. Koroško ljudstvo ne vidi v Nemcu sovražnika, marveč sosed, sodeležana, Korošca. In zato bode to ljudstvo, katerega so farski hujskaci že dovolj skubili in izkoriščali, ostalo zvesto svojemu koroškemu ponosu ter bode vedno v naprednem mislu delovalo. ... Korošci, ostanimo trdni kot skala in ne pustimo se od nikogar v nesrečno prvaško hujskarijo spraviti. Držimo pa se tudi zvesto našega „Štajerca“ ki nam vedno resnico pove, ki se nikogar ne boji in ki ima edini cilj: braniti ljudstvo pred njegovimi izkoriščevalci! Naprej!

Napredna zmaga. Pri občinskih volitvah v Sörgu so zmagali naprednjaki v vseh treh razredih. Dobili so po 36 glasov. Klerikalci, katere je vodil politični fajmošter Coufal, dobili so le po 4 glasove. Čestitamo vrlim volilcem!

Kaplja na Dravi. Piše se nam: Naš fajmošter Limpl napenja vse moči, da bi v kompaniji enako zvitega Podljubelskega škofa pridobil neverno občino Podljubelsko v rimski jarem. Dva boljša ptička, ko ta dva, ni bilo mogoče prvaškemu jugu pripihati. Vsa muja in zvijača pa bode zastoj, in škoda za trud! 3. razred si bojo kmeti brez teh dveh ptičkov sami pridobili. Boljši bi bilo, če bi enkrat Limpl podal račun

o Winklerjevem daru (Stiftung). Obresti tega denarja znašaja 400 K; razdeli jih pa baje Limpl samo nad 200. Kam pa drugi del pride? Morda v prvaški „Agitationsfond“? Radovedni smo tudi, jeli je nemški dobrotnik in oporočitelj Winkler v testamentu zapovedal, da je primoran vsaki revni, ki se obdari, spovedni listek predlagati. Limpl je menda ukazal, da revčeki to storijo, ako hočejo kaj dobiti. Ali tudi tisti spovedni listek kažejo, ki ostanek obresti v „haržet“ vtaknejo? Ta reč se mora še pojasniti!

Svetnavas. (Pogreb). Pišejo nam: Ob veliki udeležbi smo pokopali v nedeljo 15. januarja po dolgi bolezni Tišlarjevo mati Ursulo Wieser. Britka smrt je pokosila skrbno, drago kmetico in jo odrešila strašnih bolečin. N. v m. p.!

Kolo ukradel je neznani tat mesarju Wrigelu v Beljaku.

Zaprl so že 36 krat predkaznovanega stopača Jožefa Holl iz Rudna zaradi fehtanja in napadov ter nevarnih groženj.

Več koles je bilo zopet v Celovcu ukradenih. Lastniki koles naj bi tudi malo bolj nanje pazili!

Tatinska družba. Zaprl so v Celovcu Marijo Kollbacher, Antona Sibitz in Maksa Filzmeier, ki so v družbi izvršili celo vrsto tatvin.

Kje je? Hlapec Kristjan Almaier v Beljaku peljal se je z vozom proti Mitterlingu. Konji so voz nazaj pripeljali, o hlapcu pa ni nobenega sledu več.

Pobegnili je doslej jako pridna kmetska hčerka Neža Lubas iz Wunderstättena. Dekle se je zaljubilo v hlapca Jakoba Amon, ki jo je baje pregovoril na beg. Zadnjič so ju videli v spodnjem Drauburgu.

Zmrznil je pri pivovarni Hirt v Friesachu neznani „vandrovec“.

Mrtvega našli so v njegovem stanovanju v Nötschu 78 letnega rudarja Johana Winkler. Zadel ga je kap.

V prisilno delavnico hoteli so v Lavamündu oddati stopača Ferdo Kleidernigg. Ali ponesrečilo se mu je pobegniti.

Samomor. Zaradi domačega prepira se je v vasi Mitterriegl obesil posestnikov sin Avgust Edler.

Tatvine. Iz sv. Jurja pod Str. se poroča, da je bilo žagarju Taddio orodja za 100 K ukradenega. Istotam je nekdo delavcu Pfeffer 20 K, kovaču Wutte pa več železa ukradel. Tatovom so na sledu.

Smrt v dimu. Pri vrtnarju Paulu Kolnitzer v Beljaku nastal v sobi ogenj. Speči vrtnar se je v dimu zadušil. Drago jutro so ga našli mrtvega.

Ukradel je v Celovcu delavec Robert Kelz nekemu trgovcu okoli 100 K denarja in zlatnine za 650 K. Na lici mesta je bilo še 500 K, ki pa jih tat ni vzel. Tata so kmalu vjeli in zaprli.

Uboj. V Krabaci pri Ebersteinu je v pretepu hlapec Krasnik svojega tovariša Rosenzopfa ubil. Krasnika so zaprli.

Smrtna nesreča. V Goričah padel je vžitkar Janez Uršič na zmrazljeni zemlji tako hudo, da je na pridobljeni rani umrl.

Poulični rop. Dva fantalina sta v Celovcu dvem ženskam na cesti iztrgala torbico, v kateri pa se k sreči ni nahajalo denarja. Enega so vjeli.

Mlada tatnica. 16 letna Karolina Schneeweiss ukradla je v Celovcu mnogo obleke. Tatnico so zaprli.

Prošnja.

Bodite tako dobri in dajte

✧ **v bogim pticam** ✧

živeža! Saj vidite, da je huda zima; povrnile vam bodo po leti tisočkrat! — Imejte tudi z živino usmiljenje, da ne bodo v zimi trpele; dajte s tem lepe izglede o milosti, posebno otrokom!

Ali se splača delati gnojnične jame?

Glede tega odgovarja Holz v »Gospodarskem Glasniku« to-le: »Iz zemlje si in v zemljo se boš povr-

nil.« Tako je Bog rekel: zato je to res. To pa ne velja samo o človeku, ampak o vsem, kar je na zemlji okoli njega. To potrjujejo tudi nauki kemije in fizilogije pri vseh bitjih, živečih na zemlji, oziroma živečih od zemlje. Kemija je pokazala, da so v rudinskih, rastlinskih in živalskih telesih nahajajoče se snovi (prvine) tudi v zemlji, fizilogija pa je dokazala, da prehajajo te snovi iz zemlje tudi v rastlinska in živalska telesa in da so za njihovo življenje neobhodno potrebne. Ko preneha življenje rastline ali živali, se vrnejo te snovi, izvirajoče iz zemlje bodisi posredno ali neposredno, preljali slej zopet v zemljo. Spoznati ta tok snovi je zanimalo ljudi že v starih časih; za današnje razmere pa je postalo to prasanje živa potreba in sicer nikjer v toliki meri, kakor ravno pri kmetijstvu. Saj lahko trdimo, da je ravno to bolj ali manj temeljito poznavanje teh prikazni, teh pojavov nekako merilo strokovno bolj ali manj naobraznega kmetovalca. Ni ga sicer na svetu, ki bi si bil o vsem tem toku popolnoma na jasnem; naše življenje je prekratko, da bi se zamogla pregledati vsa ta pretvaranja; veliko pa je še sploh nerazkritega.

Od spoznanja tega naravnega toka je odvisen uspeh ali neuspeh pri gospodarjenju naših kmetovalcev. Marsikatera škoda zadene našega kmetovalca, da je niti ne čuti prej, nego se pokaže že v svojih posledicah, škoda, ki se je ponavljala dolgo vrsto let neprenehoma; počasi in v enomer vedno naprej je otekala rodovitnost naših polj v obliki gnojnice, v kateri so, kakor sladkor v vodi, raztopljene snovi, ki tvorijo rodovitnost naše grude. To je nevarna in zavratna škoda! Če kmeti zadene kaka očividna škoda, jo skuša popraviti in nadomestiti na ta ali drugi način; za nadomestitev onih redilnih snovi pa, ki so nam v toliki množini že odtokle z gnojnic, pa se do zadnjega časa ni nikdo brigal — in še danes se najde povsod žalosten znak te brezbrzičnosti tam, kjer curlija gnojnica v jarek in od tam z domačije ali pa na — cesto. Da se gnojnica odtoka v obliki kovanega denarja v tisti vrednosti, kolikor so vredne v njej raztopljene, skrite redilne snovi, smemo biti prepričani, da bi teh prikazni ne našli nikjer več.

Sicer je pri kmetijstvu še več takih zavratnih škod, pa za danes si predočimo v številkah samo zgubljene vrednosti, ki so nam odtokle v obliki gnojnice. Da je gnojnica po večini skalnica, to je znano; večkrat je v njej tudi precej deževnice, ki je padala na gnoj ter ga izlužila redilnih snovi, ki so ticala v njem. Skalnica je del krme, ki smo jo dali živini; da ni sama čista voda, ki jo je živina popila, menda ne bo treba še posebej razlagati; sicer pa pridemo tudi še h kemični sestavi različnih skalnic. Skalnica ima torej v sebi del redilnih snovi, ki smo jih dali živalim n. pr. v obliki sena; redilne snovi pa so dospole v seno iz zemlje, toraj so tudi v skalnici nahajajoče se redilne snovi iz zemlje.

Predno začnemo razmotrivati redilne snovi, ki jih vsebuje skalnica, si predočimo najprej, koliko skalnice se približno sploh naredi v hlevu v tem pogledu se razne domače živali med seboj razlikujejo. Recimo, da dve kravi enake teže in pri enaki krmi izločita enako množino, na vsak način pa več, kot konj enake teže. Natančna preiskovanja so dognala, da živali, ki žro »vse« in ki se hranijo samo iz rastlinstva, izločujejo primeroma malo skalnice, k večjemu 50% pitne vode in vode, ki je v krmi, pri vsem tem se mora seveda pomisliti, da ima zelena trava 70 do 80 in še več odstotkov vode v sebi. Konji n. pr., ki naporno delajo in se pogosto zelo pote, izločujejo radi tega manj skalnice, približno 25%, od napojne vode; junec (vol) pa, ki dobiva bolj vodeno hrano, izločuje 30 — 50% vode, ki jo dobi pri napajanju in krmljenju (paši) v se.

Izločevanje skalnice pa je tudi odvisno od množine znojnih žlez (nahajajočih se pod kožo) in cev, po katerih pride znoj na telesno površje. Mesojedci (n. pr. psi) jih imajo zelo malo, zato pa velik pes, ki ne dobiva preveč suhe hrane, ne izločuje nič dosti manj skalnice, kakor kak konj.

(Naprej prihodnjič.)

Loterijske številke.

Gradec, dne 5. januarja: 69, 50, 81, 65, 43.

Trst, dne 13. januarja: 66, 39, 60, 10, 72.

Edino prava s to znamko. Znamka znamenje Scottovega zdravila.

Za prezgodnje otroke.

V izreji in vzgoji prezgodaj na svet došlih otrok treba je posebne skrbnosti. Tu se masčuje vsaka zamuda in napaka. Ravno pri takih otrocih izkazuje se Scottova „Lebertran“-emulzija, redno v primernih množinah vzeta, kot pravi blagor. Razvoj takih prezgodnjih otrok se s

28

SKOTT'ovo emulzijo

dostikrat tako pospeši, da se v nekaj času gledé cvetočega izgledanja in telesnega ter koščene razvika od drugih otrok ničesar ne razlikujejo. Scottova emulzija je popolnoma lahko prebavljiva in tako okusna da jo vzame rad celo dojenček in jo dobro prenese.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scottovo emulzijo. Znamka „Scott“ je, ki je že čez 35 let vpeljana in jamči za dobroto in vpliv. Cena originalne steklenice 2 K 50 h. Se kupi v vseh apotekah.

ALFA

brzoparilniki za krmo
so najboljši!

Nov izboljššan sestav!

Močna izpeljava popolnoma iz kova-
nega železa in železne pločevine!

Svari se pred cenejšimi in slabšimi ponaredbami
iz litega železa!

Dopisuje se slovensko!

Alfa Separator Dunaj XII/3

Zahtevajte cenike!

765

Delniška družba

**Veliki priložnostni nakup, garan-
tirano prava**

jelenova brada

(Hirschbart)

Krasni eksemplar
temna, košata z jako lepim rajfom, 18 cm dolga,
z okviro iz starega srebra in jelenovi „grandi“,
šravha in regulirer skupaj

samo kron 8.

Redka prilika! Pošilja po povzetju

L. Fenichel, Gernsbartbinder, Dunaj IX,
Altmüllergasse 3/128. 1069

Zaslужek!!

2-4 K na dan in stalno skozi
prevzetje lahke štrikarije doma.
Edino moja mašina za hitro
štrikanje „Patenthebel“ ima
izkušene jeklene dele, štrika
zanesljivo, negovico, modne in
športne izdelke. Predzn. nepo-
trebno. Poduk zastoj. Odda-
ljenost nič ne stori. Troški
mali. Pisarna garancija, trajne
službe. Neodvisna eksistenca.
Prospekt zastoj. Podjetje za
pospeševanje domačega dela,
trg. sodn. protokol. Karl Wolf,
Dunaj, Mariahilf, Neltengasse 48
1/06.

Kdor želi kupiti malo ali večje

posestvo

blizu Pragerhofa, naj prša pri
g. Jožefu Sattler, Pragerhof
št. 71. 1

Proda se 1148

dobro idoča gostilna

v lepem kraju, za veliko cesto
v prijazni vasi, s posestvom
vred, obstoječe iz njiv, trav-
nika in loga in dobro gospo-
darsko poslopje. Vse v dobrem
stanu. — Cena je 7000 kron.
Za odgovore se prosí znanke.
Naslov: S. V. pošta Studenec
pri Poljanah, poste restante.

Pozor!

Kdor želi kjer koli hitro in
dobre kupiti ali prodati kakšno
posestvo, gozd, gostilno, trgo-
vino, žago ali mlin ali pa hišo
z vrtom v mestu ali na de-
želi, naj se blagoviti takoj
obrnita na Frane Petelin
„Rottenhof“, Zgornja Poljskava
pri Pragerskem. 35

Konjski hlapec

ne pod 30 let star, trezen, ka-
teri se razume tudi pri poljs-
kem delu, se sprejme 1. sve-
čana. Mesečna plača 20-24
kron. 24

Josef Presker,
trgovac, Zreče pri Konjicah.

Trgovski učenc

iz dobre hiše, zmožen nemščine
in slovenščine, se takoj sprejme
v veletrgovini M. Thom Müller,
Lavamünd, Korosko. 18

Zdrav in priden

učenc,

zmožen slovenščine in nem-
ščine, se sprejme v moji trgo-
vini s specerijskim blagom.
Oto Svaršnik, Majšberg pri
Ptuju. 7

Trgovski prostori

se oddajo takoj v najem. Več
pove Mathias Safaric, Radeče
(Ratschach b. Steinbrück).

Viničar,

priden, pošten in trezen, ože-
njen, ki ima več delavski moči
in navajen ameriškega na-
sada, se takoj sprejme pri Oto
Svaršnik, Majšberg pri Ptuju.

Kaj tiči za kašljem

se ne more nikdar ve-
diti; zato je res sve-
tovati, da se nastopi
takoj celo proti naj-
manjšemu kašlju. Ka-
šelj, hripavost, zaslinje-
nost, težko dihanje, bo-
lečine v prsih ter nočni
pôt so vedno nevarni
in celo pri nahu treba je previdnosti. Od mno-
gih zdravnikov priporočani Örkényjev lipovi med
(sirup) se v takih slučajih jako hvali. Ena poizku-
šna steklenica tega izbornega domačega sredstva
stane kron 3, ena velika steklenica kron 5 in 3
steklenice franko kron 15; naroči se pri edini
glavni zalogi:

Hugo Örkény, apoteka, Budimpest,
Thököly-ut 28, depot 59. 1122

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelje!

1 kg. sivih slisanih 2 K; boljnih
2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h;
belih 4 K; belih mlekkih 5 K 10 h;
1 kg najfinjših sn. ženo-belih, slis-
anih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg flaura
(Daunen) siviga 6 K, 7 K; belega
(Ako se vzame 5 K, potem franko.

Gotove postelje

iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1
tuhent, 180 cm dolg, 120 cm širok, z 2 glavniima blazinama,
vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjene z novim, sivim,
trajnim in flumastim perjem za postelje 16 K; pol-danne 20 K;
danne 24 K; posamezni tuhenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne
blazine 3 K, 3 K 50, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K na-
prej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar se ne
lepada denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 740,
Češko, (Böhmen). Cenik gratis in franko. 769

Proda se

žaga z mlinom

s konstantno, krepko vodno močjo, poleg želez-
niške postaje, z okroglo 3 orali zemljišča. Na-
dalje: druga žaga in mlin na Savinji v Sa-
vinjski dolini s 13 orali zemljišča ter vinoga-
dom itd. Ev. se da mlin tudi v najem. Več pove
R. Kunze, sv. Jurij na južni železnici.

Katera gospodična s srčno izobrazbo gre le
dobro situiranemu, starejšemu možu kot
gospodinja na deželi? Pogoji: Starost ne
cez 28 let, zmožnost obeh deželnih jezi-
kov, dobra kuharica. Ponudbe s fotogra-
fijo se vpoštevajo in se jih pod častno
besedo vrne. Naslov pod „Herzensbildung“
poste restante, Montpreis.

Učence

se sprejme pri g. Alois
Matschek, trgovina z ze-
lezjem in specerijskim blagom,
Maribor, Triesterstrasse.

Pekovski učenc

se proti hrani in obleki
sprejme.

Pekarija Waltendorf b. Graz,
Hauptstr. 31. 48

Ena 47

žaga,

novu prirejena, da se v na-
jem. Najemnik mora imeti naj-
manj 600 K. Več pod „Holg-
gen“ na upravo „Štajerca“.

Zastopniki in potniki!

Za obisk privatnih kupcev z
blagom (tuhom) za gospode in
dame se proti visoki proviziji,
ponej tudi proti fiksumu
sprejmejo pri prvi razpr. tuha.
Ponudbe pod „Weltfirma
927“ na ekspedicijo anone
961 M. Dukes Nig. Dunaj I./I.

V Laškem trgu

so na prodaj dve hiši. v eni
je gostilna, mesnica in vse
pripravne stvari, druga je spo-
sobna za vsako obrt, skupaj
držeče, na vsaki strani en vrt,
velik sadonosnik, hosta in trav-
nik; prodaja se zaradi bolezni;
cena 30.000 kron. — Več se
izve pri g. Antonu Wivat,
Laški trg. 43

Nova zidana velika

trgovska hiša

s 4 sobami, 2 kuhinji, 1 spajzo
3 kleti, na okrajni cesti, 9 k
lometrov od Ptuj, dobri pro-
stor za kupčijo, — nadalje ena
tudi nova, z dobro
hiša, idoča kovačnico, z 1
orali travnika, se proda za 1
14.000. Denarja le polovica
potrebno. Več pove uprav
„Štajerca“.

Posljam orožje vseh vrst

kakor Hammerles puške, Trojč
Lankaster- in flobert-puše
revolverje, pistole itd. po i
delovalni ceni. Popravila na
ceneje. Zaupljivim osebam pr
jetni plačlini pogoji. Na želj
posljam boljše puške brez ku-
ne obveznosti tudi 8 dni z
poizkus. Il. ceniki zastoj
franko F. Dušek, tovar
orožja, Opoune št. 2052 s
drž. žel., Češko. 110

Na pljučah in vrat trpeči, astenatiki in goltancu bolani!

Kdor hoče svojo pljučno i
vratno bolezen, celo najhu
svojo astmo, pa če je še t
zastarela in skoraj nevzdr
ljiva, enkrat za vselej odpr
viti, ta naj se obrne na
Wolfsky, Berolin N. Weiss
burgerstr. 79. Tisocé zaht
so jamstvo za veliko zdravil
moč njegove kure. Drob
zastoj. 6

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena

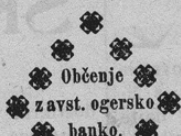
leta

1862.

Čekovnemu raču-
nu št. 808051
pri s. kr. poš-
tno - hranilni-
nem uradu.

**Mestni de-
narni zavod.**

priporoča se glede vsakega med
hranilnične zadeve spadajočega
posredovanja, istotako tudi za
posredovanje vsakršnega posla
z avst. ogersko banko. Stran-
kam se med uradnimi urami
radovoljno in brezplačno vsaka
zadeva pojasni in po vsem
vstreže.

Ravnateljstvo.

Vstanovljena

leta

1862.

Giro-konto pri
podružnici avst.
ogerske banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob
delavnikih od
8-12 ure.

Posebno priporočamo veliko trgovino Johann Koss, Celje na kolodvorskem prostoru

zaradi njene solidnosti, nizkih cen in velikega izbira, kjer se s samo dobrim blagom postreže; tam se vse dobi kaj kmet le potrebuje naj si bode **manufakturno blago, gotovih oblek za moške, ženske in otroke, klobuke, čevlje, sploh obutalo, štrikane in šifonaste srajce, kravate, otročje vozičke, nagrobne vence in trakove, z eno besedo vse.**

5 000 najfinjših higijeničnih zavitkov za cigarete

(Hülsen) Primus s preparirano vato Optimus pošlje za 10 K: Prva galiska fabrika za cigaretne zavitke

„Primus“, Lvov, Godecka 35. 1084

Staro pohištvo, vrata in okna,

šparherd, peči, kacheljni, strešna opeka, se prodaja. Vpraša se pri firmi Karl Kratzer's Erben, Ptuj, Hebergasse. 19

Premija za čitatelje tega lista.

Mi podarimo 3000 parov čevljev!

V svrhu vpeljave naših izvrstnih veleele-gantnih ševr, usnatih čevljev na žnore iz najboljšega tujnega usnja, moderna fagija, razdelimo 3000 parov glasom slike. Plačati je edino delavska plača K 15— za 3 pare. Oddajamo popolnoma po Vaši volji čevlje na žnore za gospode ali dame v vsaki zaželjeni številki ali centimeterski meri. Dobite torej za le K 15— 3 pare izvrstnih čevljev, ki stanejo drugače 42 K in s katerimi boste golovo jako zadovoljni.* Se razpošilja proti povzetju ali naprej plačilu. Izmenjava dovoljena, torej brez rizike.

Vsa naročila je nasloviti na

fabriko čevljev, Oswiecim št. 32 (Avstrija).

* Šele po Vašem priporočilu nam naj dobiček nastane.

Peter Kostič-a naslednik Celje

na glavnem trgu zraven apoteke

priporoča svojo zalogo: Otročjih igračk, raznih vrst usnatih blaga kakor kofre, taške za šolo, za nakupovanje in za denar, toaletne reči, pisalne in kadilne predmete. Razne stvari iz jekla npr. bestek, žlic, nože za žep in prave Solinger britve itd. Blago iz celuloide in roga, kako tud pletarsko blago npr. korbe za potovanje vseh vrst. Razno blago iz stekla in porcelana, talarje, piskre, sklade, flaše, glaze in druge v to stroko spadajoče reči. Bazarni oddelek že od 20 vin oaprej. Posebno lepe reči pa za 60 do K 120.

Varstvena marka „Anker“

Liniment Capsici comp.

nadomestilo za

anker-pain-expeller

je znano kot odpejajoče, izvrstno in bolečine odstranjujoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 1:40 in K 2—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „Alati lev“
v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan.

ZELO TRPEŽNO POKROVNO SREDSTVO NA VREMENSKI STRANI JE

Eternit

SKRIL

ETERNIT-TOVARNA LUDEVITA HATSCHEK LINZ, VÖCKLABRUCK, DUNAJ, BUDIMPEŠTA, NYERGES-UJFALU

Zastopnik:

Rudolf Blum & Sohn

obrt za kleparstvo in pokrivanje streh Maribor, ogelj Carneri- in Hilariusstrasse.

Le pri rabi od l. 1886 izredn. odlik. z
826 znamko

„Seehund“

gumi tran-ma- se čevlje
zilo za usnje

res nepredorne za vodo, mnogo trajneše, mehke in vkljub temu za »viks« zmožne napravi. Tudi za vozne odeje, oprege za konje, jermena itd. izvrstno. Povsod v dozah à 30 h in več; kjer ne, pa direktno potom edinega izdelovalca **I. Lorenz & Co., Eger i. B.** ter Böhme & Lorenz, Chemnitz i./Sa. Sodbe se glasijo:

Posljite mi po povzetju 2½ kg gumi-trana, ker bočem istega tukaj vpeljati. Charlottenlund (Dansko), 28. VI. 1909. — I. Fajewek, dirkalische.

Friedrich Ogris

tovarna pušk

Sv. Marjeta v Rožni dolini

(Koroško)

se priporoča za dobavo najfinjših, prvo-razrednih pušk za šajbo in za lov vsacega živalja, repetirskih pušk, dvocevč, flint (Büchsfinten), istih za kozle, trocevč, stuenov za lov, itd. z ali brez petelinov.

Popravila, predrugečbe, nove šaftanje,
prevzame se radovoljno in izvrši v najkrajšem času ceno in dobro. Največji in najsikrnejši trud za rečno in dobro postrežbo. Ceniki brez stroškov. — Wernld infantrijskih pušk, model 67/77 prenarejenih za Lancaster-šrot-patrone, kal. 28, 1 komad z zavojem **samo 14 kron;**
Ako se vzame 10 komadov, dobi se 1 zastoj. Prazne patrone se vsaki puški zastoj doda. Garantirano izborni strel. Ne zamudite takoj naročiti.

Proda se srednje veliko **posestvo,** obstoječe iz stanovanjske hiše, gospodarskega poslopja, travnikov, njiv, vinogradov, lepega sado-nosnika in gozda v bližini Poličan. Vpraša se pri g. **Albin Belag, Poličane (Pölschach).** 21

Giht in revmatizem
poznajo tal mnogi; ali malo jih je, kateri vedo, kako lahko se da pomagati. Vzrok boleznij je preobila kislina orina v organizmu; pomagati se zamore torej le tedaj, ako se to kislino odpravi. Da tega mazilo ali sploh mazanje ne zamore, je razumljivo. Naš a j proti gihtu vpliva najhitreje, odpravi bolečine in prinese za-nestljivo pomoč. Zavoaj 3 K 50 h in 5 K

Laboratorij Paracelsus, Sternberg, Schäferbachgasse, Moravsko.

Pridni **— kovač, —**
izurjen zlasti pri podkovanju, se išče. Več se izve pri oskrbništvu ekonomije graščine

Turnišre pri Ptuj.

Po zelo znižanih cenah!
Ivan Berna
v Celju, Herrengasse štey. 6

priporoča svojo bogato zalogo ehuval za pomladansko letno in zimsko sezijo, vse vrste moških, damskih in otroških čevljev last-nega in tujega izdelka. Gumij za pete, vrvice, zaponke, vedno v naj-večji izbiri. Priporočam tudi specialistom prave gorske in lovske čevlje. Izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila. Postrežba točna, cene solidne. Zunanja naročila proti povzetju.

Ogenj!!

Pri vsaki hiši je treba užigalic. Kupujte in zahtevajte po vseh trgovinah „Štajer-čeve užigalice“! Glavna zal. firma brata Slawitsch v Ptuj.

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od

12. do 1. ure zmrta); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „Brausebad“ z rjuho K — 60; postrežba K — 10.

Pri suši in pomanjkanju vode so za **lastnike vodne moči** patentni lokomobili z vročo paro

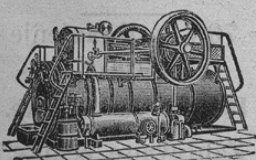
firme

Heinrich Lanz, Mannheim

hitro v promet postavljena, cena, jako šte-dilno delujoča in za vsako kurjavo pri-merna

rezervna moč

Avstrijska prodajalna pisarna:

EMIL HONIGMANN Dunaj, IX/4, Löblichgasse 4.

I. u. telefon 1559 4. Obisk inženirja zastoj.

314

